

Karhumäessä, 14 p:nä elokuuta 1942.

Kamreeri P. Blomqvist,
Suomen Pankki, Helsinki.

Hyvä Veli.

Strählmannilta sain kuulla, että Johtokunta aikoo tehdä esityksen Päämajalle näiden rintamakonttoreiden suhteen, ja lähetän tässä Sinulle oman lausuntoni. Heti alkuun minä kuitenkin haluan sanoa, että täällä Karhumäessä paikalliset viranomaiset ovat suhtautuneet meihin erittäin suopeasti, eikä mitään hankauksia ole ollut, päinvastoin olemme saaneet monia ansiottomiakin etuja sekä pankille että itsellemme.

Ihmettelin sen vuoksi kovin saadessani Karhumäen aluepäälliköltä kuulla, että Itä-Karjalan sotilashallinto aikoo ruveta perimään pankilta vuokraa tästä talosta samoin kuin irtaimistostamme, joka meillä on ollut sotasaalisvarastolta lainana. Panin tähän heti vastalauseeni ja käännyin Sinun puoleesi saadakseni ohjeita. Muuten tämän määräyksen on antanut ev. luutn. Terichoff, Itä Kar. SE:n tiliosaston päällikkö Joensuussa, kuten oheisesta kirjejäljennöksestä käy selville. Määräys muka nojautuu Itä-Karjalan sotilashallinnon käsky-lehteen № 21 kesäkuun 16 p:ltä 1942 sekä siihen liittyvään kirjelmään № 2296/Til.1/9470 kesäkuun 17 p:ltä 1942, jotka Strählmann lupasi lähettää Sinulle, jotta saatte tutkia siellä asian laillisuutta.

Minä en ole maksanut vielä penniäkään vuokraa eikä sitä ole sen kummemmin karhuttukaan. Ei myöskään vielä ole aluepäällikkö toimittanut käsky-lehdessä mainittua tulokatselmusta. Irtaimisto on kyllä jo aikaisemmin luetteloitu ja arvioitu mk 1.300:- arvoiseksi. Minä

mittasin itse pankin huoneiston ja sain sen virastopuolen (toimiston, johtajan huoneen ja holvin) pinta-alaksi noin 50 m² ja asuntopuolen noin 64 m². Käskeylehden taulukon mukaan tulisi pankin virastopuolen kuukausivuokraksi á 12 mk/m² mukaan mk 600:- sekä asuntopuolen á 6 mk/m² mukaan 384:- eli yhteensä mk 984:-. Tästä mahdollisesti vielä saisimme 50 % alennuksen kirjelmän 5 kohdan mukaisesti. Tämä on siis minun suoritamani mittausta ja lasku, ja voi se siitä jonkun verran muuttua virallisessa tulokatselmuksessa, jos tämä toimitetaan. Irtaimistosta olisi vuokra 2 %, siis mk 26:- kuukaudessa. Sähkön maksamisesta ei ole ollut puhetta. Sähkölaitteita ei ole meillä. Vedestä ei voida maksua vaatia, kun talossa ei ole vesijohtoa.

Yhteenvedona saan Karhumäen konttorin vuokraksi todennäköisimmin siis noin mk 1.000:- kuukaudessa. Kuten sanottu en ole vielä mitään maksanut.

Itä Kar.SE:n menettely asiassa tuntuu lievästi sanottuna laittomalta, koska sen omassa kirjelmässä 1.kohdassa nimenomaan sanotaan, että valtion laitokset eivät suorita vuokraa virastorakennuksistaan eikä huoneistoistaan. Meidän suhteen on lisäksi vartenotettava seikka, että Karhumäki kuuluu n.k.sotatoimialueeseen, jossa käskynvalta hallinnollisestakin suhteesta kuuluu asianomaiselle sotatoimiyhtymälle (Maanselän Ryhmälle) eikä Itä Kar.SE:lle. Näyttää siltä, että Itä Kar.SE:lla on tarkoituksena kaikin tavoin haalia tuloja ja komealta näyttäviä tuloksia. Esimerkkinä voin mainita, että se koettaa viedä mahdollisimman paljon puutavaraa ja muuta sotasaalista Koti-Suomeen, vaikka sitä täällä tarvittaisiin sotatarkoituksiin.

Armeijan viestitysvälineitä ja -yhteyksiä olemme saaneet hankauksitta käyttää. Selvytyden vuoksi olisi kuitenkin hyvä saada Päämajasta tännekin samallainen ilmoitus kuin aikanaan muihin rintamakonttoreihin, siis että olemme oikeutetut maksutta käyttämään kaikkia puolustuslaitoksen viestitysvälineitä sekä erikoisesti oikeutetut yhteen sotilasvirikapuheluun päivittäin pääkonttoriin ja päinvastoin. Tämä ilmoitus

ilmoitus olisi toimitettava Maanselän Ryhmän viestikomentajalle ja sieltä edelleen Tammen puhelinkeskukseen ja Salaman lennättimelle. Hyvä olisi saada jäljennös kirjelmästä myös minulle.

Kun nämä rintamakonttorit ovat vasta tämän sodan aikaansaannoksia, ei niiden alistussuhde armeijaan ole joka suhteessa täysin loppuunajattelu. Eräs keino olisi, että rintamakonttorit kuuluisivat yksikköinä armeijaan suoraan Päämajan käskynalaisina. Päämaja voisi alistaa ne niille armeijoille, armeijakunnille j.n.e., joiden se katsoo tarvitsevan pankin konttoria. Siis suunnilleen niinkuin kenttäpostin laita on. Tässä olisi kuitenkin mielestäni se vaara tarjolla, että konttorit tulisivat liian riippuvaisiksi armeijasta. Minusta riittäisi, että konttorit ainoastaan huollollisesti liitettäisiin armeijaan, mutta kaikissa muissa suhteissa olisivat oman Johtokunnan alaisina Päämajassa toimivan upseerin ollessa yhdysmiehenä pankin ja armeijan välillä. Päämaja tiedottaisi asianomaiselle sotatoimiyhtymälle, jonka alueella konttori toimii, että pankki on huollollisesti sille alistettu. Tässä yhteydessä selviäisi myös kysymys henkilötodistuksista, joka näin sotatoimialueella on tärkeä. Olemme tulleet toimeen näillä pankin antamalla todistuksilla, kun lisäksi olen saanut virkailijoille komendanttivirastosta oleskeluluvan varuskunnan alueella sekä esim. lomalle lähtiessä lomatodistuksen alue-esikunnasta.

Konttorin korjauksista myös hieman. Olen saanut täällä välttämättömät korjaukset suoritetuksi paitsi lattiaremonttia, josta siitakin on jo Maanselän Ryhmä antanut määräyksen Karhumäen rakennustoimistolle, vaikka työvoiman puutteessa ei töitä vielä ole alettu. Tässä kuussa se kuitenkin pitäisi selvittää. Muita korjauksia olen saanut tuttavien kauppaa suoritetuksi ilman kustannuksia, m.m. uunien korjaukset sekä uuden helluunin muurauksen.

Jos rintamakonttorit alistetaan huollollisesti armeijalle, niin siitä seuraa, että meidän on saatava korjaukset maksutta. Tosin ei konttorilta ole vaadittu maksua siitä alkuvaiheessa suoritetusta pienestä remontista, josta mainitsin Johtokunnalle lähettämässäni kirjeessä № 9 23/6.

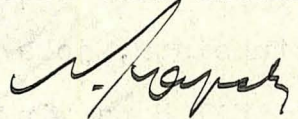

eikä liioin vaadittu maksusitoumusta. Mutta saattaa se joskus myöhemmin sukeltaa esiin. Sen vuoksi olisi hyvä tässä yhteydessä saada Päämajasta selventävä määräys, että pankin rintamakonttorit armeijaan välittömästi liityvinä ovat vapaat tämänluontoisista välttämättömistä korjausmaksuista.

Muita puutteita ei ole esiintynyt. Talven polttopuita ajetaan parailtaan pihallemme eikä konttorin tarvitse niistä mitään maksaa, sillä puut ja ajon saan Maanselän Ryhmästä. Tosin saattaa Itä Kar. SE joskus tulla esittämään niistäkin laskun meille, vaikkei sillä ole ollut asian kanssa mitään tekemistä.

Omana henkilökohtaisena toivomuksena esitän pyynnön, että kai Sinä saat järjestymään minullekin kahden viikon loman sitten syksyllä, kuten oli puhe. Juna lähtee täältä outoon aikaan klo 2.40 yöllä ja ehdin Helsinkiin vasta toisena matkapäivänä klo 17.55. Kun sitten Helsingistä lähdän perheeni luokse Seinäjoelle, menee siihen taas yksi yö. Junassa istumiseen kuluu lomastani noin 5 vuorokautta.

Terveisiä vain sitten.

P.S. Täällä on kaikki hyvin. Linjoilla on taistelutoiminta hiljaista. Ryssän ilmatoiminta on vilkastunut, mutta pommituksia ei ole ollut. Pankin tytöt jaksavat hyvin eikä niillä tunnu olevan yhtään ikävä.

Same.